

กิตติกรรมประกาศ

“ ทุกๆ คนเป็นนักมานุษยวิทยาและเป็นนักวิจัยอยู่ในตัวแล้ว
ไม่อย่างนั้นก็ดำเนินชีวิตไปไม่ได้ เราวิเคราะห์วิจัยอยู่ตลอดเวลา
เราศึกษาตลอดเวลา ศึกษาตัวเองและศึกษาคคนที่อยู่รอบข้างด้วย ”

(รศ.ดร.ม.ร.ว.อคิน รพีพัฒน์)

จริงอยู่ที่คนเราต้องเรียนรู้ตั้งแต่เมื่อลืมตามองดูโลกเป็นครั้งแรก ไปจนถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิต ไม่ว่าใครก็เป็นนักมานุษยวิทยาได้อย่างที่ รศ.ดร.ม.ร.ว.อคิน รพีพัฒน์ นักมานุษยวิทยาที่ยิ่งใหญ่ผู้หนึ่งของเมืองไทยได้กล่าวไว้ แต่การที่เราจะศึกษาและแสวงหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับ “คน” นั้นเป็นเรื่องลึกซึ้งและต้องผ่านการฝึกฝนพอสมควร ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาสถาบันมานุษยวิทยาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งทางภาคเหนือจึงถูกกำหนดให้ต้องไปใช้ชีวิตร่วมกับผู้คนใน “สนาม” เพื่อนำเอาประสบการณ์จริงในพื้นที่เขียนเป็นรายงานตามหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ นั้นเป็นก้าวแรกที่ผู้ศึกษามีโอกาสศึกษา “คน” อย่างเป็นระบบตามแนวทางของศาสตร์แขนงนี้ ผู้ศึกษาไม่อาจก้าวมาถึงจุดนี้ได้ถ้าปราศจากคำชี้แนะจากคณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่อนุมัติให้ผู้ศึกษาได้ศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่เข้าใจและมอบความปรารถนาดีเสมอมา ขณะที่แสวงหาความรู้ อยู่ ณ กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้รับทุนการศึกษาจากทบวงมหาวิทยาลัยด้วยความช่วยเหลืออย่างแข็งขันจากคุณประกาศรี

ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งใจต่อการเอาใจใส่ของ รศ.ดร.เสมอชัย พูลสุวรรณ ตลอดจนคำแนะนำอันเป็นประโยชน์จาก รศ.สุมิตร ปิติพัฒน์ รศ.ดร.ชัชวรินทร์ สถาอานันท์ และ ผศ.ดร.ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ คุณวิชัย แสงดาวฉาย เป็นอีกผู้หนึ่งที่ช่วยประสานงานและรักษาผลประโยชน์ของนักศึกษา เป็นบุคคลที่ไม่เคยปฏิเสธในยามที่ผู้ศึกษาไปขอความช่วยเหลือ รวมถึงกัลยาณมิตรชาว Anthro. รหัส 39 ทุกท่านที่ร่วมโดยสารเรือลำเดียวกันมาตั้งแต่เริ่มแรก ถึงแม้ว่าจะมีบางคนสละเรือไปก่อนก็ตาม ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับพรณราย แม่งานใหญ่ประจักษ์ ฝนวันจันทร์ สาวไอที

ผู้คอยรายงานความเคลื่อนไหวผ่านทาง E-mail ช่วยให้ผู้ศึกษาไม่เคยตกข่าว แม้จะอยู่ไกลถึงเมืองชายแดนก็ตาม ขวัญหทัย สาวร่างเล็กที่ไม่เคยครั้งคร่ำต่อสังเวียนของนักชนไก่ กรกช สาวสี่ตาที่ทำให้ผู้ศึกษาารู้ซึ่งถึงคำว่ามิตรภาพ และภัทรพงศ์ หนุ่มมาดเข้มที่ยืนยันอย่างหนักแน่นว่า “...ข้อมูลของเราได้มาจากวงเหล้า...”

อาจารย์เจียมจิต ประกอบกิจ ผู้เป็นคิงครูและมิตรแท้ ซึ่งก้าวข้ามช่องว่างระหว่างวัย ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณที่กรุณาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของแม่สอดในอดีต ทั้งยังร่วมเดินทางไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วย คำติชมจากคุณอนุรักษ์ พันธุ์รัตน์ กำลังใจอาจารย์จันทร์ศิริ ทศนียานนท์ ความช่วยเหลือจากอาจารย์จิตรา อยู่เจริญ ข้อมูลจากคุณสมยศ ที่ตระกูล เจ้าหน้าที่มูลนิธิศุภนิมิตรแห่งประเทศไทย สาขาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตลอดจนความช่วยเหลือจากคุณกิตติ เก่งสาร คุณอานนท์ นันตา และคุณประสาน ชันแก้ว ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จในครั้งนี้ นอกจากนี้แล้ว ผู้ศึกษาใคร่ขอขอบพระคุณอาจารย์ทิพยา สุขโข ที่เอื้อเพื่อให้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์จนทำให้งานวิจัยสืบหน้าไปด้วยดี

ขอบพระคุณความเอื้ออาทรจากคุณทองสุข ปุ่มณี คุณชาติ ศรีประเสริฐ คุณไบเล ชุ่มชื่น สกุด คุณมนิรکان คุณไลเถียน รวมถึงชาวมุสลิมทุกท่านที่ให้ความเมตตา และให้ความร่วมมือขณะที่ผู้ศึกษาไปเก็บข้อมูลในเขตชุมชนมุสลิมแม่สอด

ท้ายที่สุดซึ่งจะลืมไม่ได้คือกำลังใจและการสนับสนุนจากคุณมีศักดิ์และคุณป๊อง ชัดชุ่มแสง ผู้เปรียบดังลมใต้ปีกที่โอบอุ้มและประคับประคองผู้ศึกษาให้ก้าวทะยานสู่โลกกว้างด้วยความมั่นคงเสมอมา

จักรพันธ์ ชัดชุ่มแสง

2 มิถุนายน 2543